

KURAN'IN ÖLÜMSÜZLEŞTİRDİĞİ ÖRNEK ŞAHSİYETLER

1

Esselamu aleykum ve rahmetullah.

Bu sene Allah'ın izniyle, Kuran'da bahsi geçen ancak peygamber olmayan örnek şahsiyetlerle birlikte bir yolculuğa çıkacağız. Onların kıssalarındaki hikmetlere ve bunların zikredilmesinin sebeplerine bakacağız.

2

HZ. ZÜLKARNEYN

Doğruluk ve İktidar

HZ. ZÜLKARNEYN

- Zülkarneyn kelimesi “iki asır sahibi” manasına gelmektedir. Dünyanın sark ve garbını dolaşması, Allah'ın kendisine nur ve zulmeti musahhar kılması (emrine vermesi) gibi sebeplerle O'na Zülkarneyn lakabı verildiği nakledilmektedir.
- Hz. Zülkarneyn'in Peygamber mi yoksa velî mi olduğu hususunda ihtilaf vardır. Kur'an-ı Kerim'de doğuya ve batıya yaptığı seferleri zikredilmiştir. Hazret-i Nuh'un oğlu Yafes'in soyundandır. Asıl ismi İskender'dir. Ancak Hz. Zülkarneyn, Makedonyalı İskender ile karıştırılmamalıdır. Tarihteki Büyük İskender, M.Ö. III. asırda Makedonya'da dünyaya gelmiş, Hindistan'a kadar gitmiştir. Aristo'nun talebesidir.
- İskender-i Zülkarneyn'nin ise, Hazret-i İbrahim-aleyhisselâm- zamanında yaşadığı hattâ onunla haccedip, duasını aldığı rivayet edilmiştir.
- Hz. Zülkarneyn, kafirlerle savaştı. Ye'cûc ve Me'cûc kavmine karşı bakır ve demir karışımı bir set yaptı. Allah'ın dinini, tevhid akidesini yaydı; insanlara hakkı ve hakikati tebliğ etti.
- Medîne-i Münevvere ile Şam arasında “Dûmetü'l-Cendel” denilen yerde vefat etti. Mekke civarında “Tihâme” dağlarına defnedildi.

HZ. ZÜLKARNEYN

- Hazret-i Peygamber -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz, Mekke'de yaşamış olan eski kavimlerin başından geçen ibretli hadiseleri anlatırken Yahudiler ve İranlılar, geçmiş ümmetlerin hikayelerini kendilerine göre anlatmaya başladılar. Medine'de, ahirzaman Peygamberi'nin kendi içlerinden çıkacağına inanan Yahudiler vardı. Bunlar, Mekkeli müşriklere:
- “Orada bir peygamber çıkmış, eğer o hakiki bir peygamberse kendisine Ashâb-ı Kehf, Zülkarneyn ve ruhun mahiyeti hakkında malumat sorun! Şayet Ashâb-ı Kehf ile Zülkarneyn için tam, ruhun mahiyeti hakkında da kısmen cevap verirse, hakikaten peygamberdir; kendisine tabî olun! Fakat o, bu üç şeyden haber veremezse, yalancıdır!” dediler.
- Mekkeli müşrikler de Hazret-i Peygamber -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e gelerek:
- “Ashâb-ı Kehf ve doğu ile batıya sefer yapan Zülkarneyn kimdir? Ruhun mahiyeti nedir?” diye sordular.
- Bunun üzerine Kehf Suresi nazil oldu. Bu surede Hz. Zülkarneyn'den bahisle şöyle buyruldu:

- **“Bir de Sana Zülkarneyn’den sual ediyorlar. De ki: «Size O’nun haberlerinden bir kısmını nakledeceğim.» Gerçekten Biz, O’nu yeryüzünde iktidar sahibi kıldık ve O’na, ulaşmak istediği her şeyi elde etmenin bir yolunu verdik.”** (Kehf Suresi, 83-84) (Alûsî, Tefsîr, XVI, 24; Vâhidî, s. 306)
- Hz. Zülkarneyn memleketinin sınırlarını genişletip devletini güçlendirdi. Allah'ın emir ve nehiyelerini dünyaya tebliğ etmeye başladı. Mü'minlerden meydana gelen ordusu ile ilk önce batıya yürüdü. Her yerde kafirleri tevhid akidesine davet etti. Batının son noktasına kadar ilerledi. Artık karalar bitmiş, engin denizlerin kıyılarına ulaşmıştı. Güneş, sanki kara bir çamur pınarına batıyor gibiydi. Orada kafir bir kavme rastladı. Onların bir kısmı iman etti. iman etmeyenlerle harp ederek hepsini mağlup etti. Sonunda onlar da tevbe edip topluca tevhid akidesini kabul ettiler. Ayet-i Kerime'de bu durum şöyle anlatılır:
- **“O da (batıya doğru) bir yol tuttu. Nihayet güneşin battığı yere vardığı zaman güneşi, (sanki) kara bir balçıkta batıyor buldu. Orada bir kavme rastladı. Biz ona dedik ki: «Ey Zülkarneyn! Onları ister cezalandırırsın, istersen onlar hakkında iyi davranırsın.”** (Kehf Suresi, 85-86)

- Kendisine bu şekilde salahiyet verilen Hazret-i Zülkarneyn ilahi ölçülere göre hareket ederek:
- **“O da demişti ki: «Kim haksızlık ederse muhakkak ona azap ederiz; sonra Rabbine geri döndürülür, O da onu görülmemiş bir azap ile cezalandırır. Fakat her kim de iman edip salih ameller yaparsa buna da mükâfat olarak en güzel akıbet vardır ve ona emrimizden kolay, güzel ve yumuşak sözler söyleriz.»”** (Kehf Suresi, 87-88)
- Böylece Hz. Zülkarneyn, insanları daima imana davet etti. Kendisine tabî olanlar kurtuluşa erdiler, iman etmeyenler, cezalarını gördüler.
- Hz. Zülkarneyn, batıdan sonra doğuya sefer yaptı. Güneşin doğduğu yere vardı. Ayette şöyle buyrulur:
- **“Sonra yine bir yol tuttu. Güneşin doğduğu yere varınca, onun, kendilerini sıcaaktan koruyacak bir siper nasip etmediğimiz bir halk üzerine doğduğunu gördü. İşte Zülkarneyn, böyle yüksek bir hükümranlığa sahip idi. Onun yanında ne var ne yoksa biz hepsini ihata etmiştik, biliyorduk.”** (Kehf Suresi, 89-91)

- Hazret-i Zülkarneyn'in, arka arkaya ülkeler fethederek doğu tarafına ilerlediği, nihayet medenî yaşayışın sona erdiği, ibtidai (çıplak, evsiz barksız) şekilde yaşayan insanların bulunduğu en uzak bir doğuya ulaştığı anlaşılıyor.
- Buranın insanları, güneş vurunca mağaralara veya denize girerlerdi. Ancak güneşin şiddetli sıcaklığı geçince ihtiyaçlarını karşılamak üzere mağaralarından dışarı çıkarlar, geçimlerini temin için çalışırlardı. Hz. Zülkarneyn, onları da hak dine davet etti.
- Daha sonra kuzeye sefer yaptı. Yabancı dille konuşan bir kavim vardı. Tercüman vasıtası ile konuşuyorlardı. Allah-u Teala buyurur:
- ***“Sonra yine bir yol tuttu. Nihayet iki dağ arasına ulaştığında onların önünde, hemen hiçbir söz anlamayan bir kavim buldu.”*** (Kehf Suresi, 92-93)
- Hazret-i Zülkarneyn'in karşılaştığı bu insanlar, Ona Ye'cûc ve Me'cûc isimli yaratıkların kendilerini rahatsız ettiklerinden şikâyet ettiler. O'ndan kendilerini bu zararlı yaratıklardan koruyacak bir set yapmasını istediler. Bunun üzerine “Sedd-i Zülkarneyn” yapıldı. Bu kavim de, hidayet yolunu seçip Müslüman oldu. Ayet-i kerimelerde şöyle buyrulur:

- **“«Ey Zülkarneyn!» dediler, «Ye’cûc ve Me’cûc bu ülkede bozgunculuk yapıyor. Bizimle onlar arasında sed yapman için sana bir vergi vermeyi teklif ediyoruz, ne dersin?»**
- **O da şöyle cevap verdi: «Rabbimin bana verdiği imkânlar, sizin vereceğinizden daha hayırlıdır. Siz bana beden kuvvetiyle yardımcı olun da sizinle onlar arasında sağlam bir sed yapayım. Demir kütleleri bana getirin.»**
- **Zülkarneyn iki dağın arasını demir kütleleriyle doldurtup dağlarla aynı seviyeye getirince: «Körükleyin!» dedi. Onu ateş haline getirince,**
- **«Bana erimiş bakır getirin de üzerine dökeyim» dedi. Artık o Ye’cûc ve Me’cûc’ün ne seddi aşmaya ne de onda delik açmaya güçleri yetmedi. Zülkarneyn şöyle dedi: «Bu, Rabbimden bir rahmettir, bir lütuftur. Rabbimin tayin ettiği vakit gelince, bunu yerle bir eder. Rabbimin va’di mutlaka gerçekleşir.»** (Kehf Suresi, 94-98)
- **Zülkarneyn seddinin yıkılması, kıyamet alametlerindedir. Bu sed, bugünkü Çin Seddi’nden farklıdır. Mekanı hakkında ihtilaf vardır. Kıyamete yakın yıkılacak, Ye’cûc ve Me’cûc kavimleri yeryüzüne yayılarak fesat çıkaracaklardır.**

YE'CÛC VE ME'CÛC KAVMI

- Rivayetlere göre, Ye'cûc ve Me'cûc, kötü ve belalı iki millettir. Yüzleri yassı, gözleri küçük kulakları çok büyük, boyları kısa, sayıları çoktur. Kıyamete yakın yeryüzüne yayılacaklardır. Ye'cûc ve Me'cûc kavminde anî doğumlar olacak, böylece birden bire artacaklardır. Nasıl sinekler teressübat üzerinde birden çoğalıyorsa, onlar da öyle çoğalacaklardır. Şu an buldukları yer Hak Teâlâ'nın ilminde gizlidir.
- Vakti geldiği zaman, Sedd-i Zülkarneyn dümdüz olacak ve bu kavim yeryüzüne yayılacaktır. Ancak Mekke-i Mükerreme, Medîne-i Münevvere ve Kudüs-i Şerif'e giremeyeceklerdir. Bu mübarek beldelerin dışındaki her yere gireceklerdir. Geçtikleri yerlerde yiyip içip her şeyi kurutacaklar ve etraflarını fesada uğratacaklardır. Çekirgeler gibi olacaklar, haşerat gibi zulüm yapacaklardır. Nihayet Allah onları helak edecektir.

HZ. ZÜLKARNEYN

- İrkçılıkla mücadele etti.
- İlginç şeylere ve Allah'ın yarattığı birçok çeşit mahlukata şahit oldu. Onların arasında kendi törelerine göre değil Allah'ın hükmüne göre hükmetti.
- ▶ **Kurani Mesaj:**
 - Müslüman olan bu ümmet Allah'ın yolunda yürüdüğü müddetçe ona hüküm ve liderlik verilmeye devam edecektir.
 - Zülkarneyn, sed yapmak isteyen kavmin güçsüz olduğunu biliyordu ve onların teklif ettikleri ücreti kabul etmeyerek şöyle dedi: "**Rabbim bana verdiğin şey daha hayırlıdır.**" "**O hâlde bana (beden) kuvvetinizle destek olun.**"

HZ. ZÜLKARNEYN

- Lider, başarının toplumun birlikte çalışmasıyla gerçekleşeceğini bilir. Bu yüzden Hz. Zülkarneyn de bu kavmin onunla birlikte çalışmaları ve kuvvetlerini birleştirerek seddi inşa etmeleri sebebiyle, onları saygın ve sebatkar kıldı.
- Sonra Allah'ın lütfu geldi ve Hz. Zülkarneyn, Allah'ın emriyle birlikte bu zorlu durumun sona ereceğini söyledi.

TALUT

Hükümdarın Salahiyeti

(İman - İlim - Güç - Nefisleri razı etme)

TALUT

- ▶ Allah-u Teala ilk defa Musa a.s.'ın genç yardımcısı olan Yuşa b. Nun zamanında İsrailoğullarının kutsal topraklara girmesini murat etti. Ancak Yuşa b. Nun'dan (a.s) sonra İsrailoğulları dağıldılar ve kabileleri arasında çekişme ve anlaşmazlıklar ortaya çıktı.
- ▶ İsrailoğulları peygamberleri Samuel'den, onları biraraya getirmesi ve Musa ve Harun'un (aleyhimesselem) zamanından miras kalan Tabut'u söküp çıkarmayı başaran Amalıkliler ve Kenanlılar'a karşı ordularını toparlaması için kendilerine bir hükümdar seçmesini istediler.
- ▶ Samuel aleyhisselam İsrailoğullarına; Allah subhanehu ve Teala'nın onların içinden Talut isimli sıradan bir adamı hükümdar seçtiğini haber verdi. Allah-u Teala, Talut'a ilim ve hikmetle birlikte beden kuvveti ve askeri tecrübe de bahşetmişti. Ancak İsrailoğulları maddiyatçı tabiatları sebebiyle Talut gibi sıradan birini hükümdar olarak kabul etmek istemediler. Zira hükümdarın makam, mal ve zenginliğine göre seçileceğini düşünmüşlerdi. Ancak peygamberleri onlara şunu belirtti ki; Allah mülkünü kullarından istediğine verir.

TALUT

- Talut İsrailoğullarını toparlayıp biraraya getirdi ve Amalik hükümdarı Calut'la savaşmak için askeriyile onun üzerine yürüdü. Yolda Talut ordusuna, Allah'ın sabırlı itaatkar kullarını sınamak için onları bir nehirden imtihan edeceğini söyledi. Kim ki kanıncaya kadar o nehirden içerse bu ordudan değildir, kim de ondan içmezse bu ordudandır. Önlerindeki nehirden sadece bir avuç içmeye izin verilmişti. Ancak az bir kısmı hariç askerlerin çoğu nehirden kana kana su içtiler.
- Talut sabreden askerleriyle nehri geçtiği zaman; askerlerden bir grup **'bizim Calut ve askeriyile savaşacak gücümüz yoktur'** diyerek savaşmaktan çekindiler. Ancak kalan askerlerden diğer bir grup ise; **'nice az bir topluluk, Allah'ın izniyle çok bir topluluğa gâlip gelmiştir' dediler.** Sabreden mümin askerler Calut'un ordusu üzerine ilerlediler ve onu mağlup ettiler. Bu savaşta Calut'u öldüremeyi başaran Davud aleyhisselam'ın da yıldızı parlamış, sonrasında hükümdar Talut'un kızıyla evlenmiştir. Ve Allah-u Teala Davud aleyhisselama hükümdarlık, hikmet ve nübüvvet bahşetmiştir.

TALUT

Korku anında cesaret verme ve teşvik etme

ZAFERİN VESİLELERİ

Allah'a dua etme ve yakarma

Ordunun elenmesi
(Nehirle imtihandan sonra samimi müminlerden başkası kalmadı)

TALUT

- Hükümdarda ilim ve kuvvet bulunması mal çokluğundan hayırlıdır.
- Maddiyatçı kişilikleri sebebiyle Yahudilere karşı (Tabut) mucizesine ihtiyaç duyulmuştur.
- ▶ **Kurani Mesaj:**
 - Komutan seçiminde hatır kollanmaz. Ne zaman komutanlık şartları bir kişide bulunursa vazifeye en layık olan odur.
 - Bir ordunun imanı terbiyesi şudur ki; zafer sayı çokluğuyla gelmez, ancak en güzel bir biçimde Allah'a bağlanıp, ona güvenip gerekli tedbirler alındıktan sonra gelir.

HZ. LOKMAN

“Yavrucuğum!”

HZ. LOKMAN

- Eyyüb aleyhisselam'ın kızkardeşinin veya teyzesinin oğlu olduğu rivayet edilir. Sudan ve Mısır arasında kalan bir bölgede Nübye adlı bir köydendir. Hz. Lokman pek çok ilim ve hikmeti Hz. Davud (a.s)'ın elinden almış ve kendisini ilim ve hikmetle donatan Allah'ın (subhanehu ve teala) muhabbetine mazhar olma şerefine nail olmuştur. Onun hikmet ve anlayışına delalet eden pek çok kıssadan biri şöyledir:
- Bir gün efendisi bir koyunla gelir ve ona der ki; bu koyunu kes ve bana en güzel iki parçasını getir. Lokman koyunu keser ve hayvanın diliyle kalbini getirir. Ertesi gün efendisi ona başka bir koyunu kesmesini ve onun en kötü iki parçasını getirmesini söyler. Lokman denileni yapar ve yine hayvanın diliyle kalbini getirir. Efendisi buna çok şaşırır. O zaman Lokman-ı Hakîm şöyle der: Bu ikisi iyi olursa bunlardan daha iyisi, kötü olursa da bunlardan daha kötüsü bulunmaz. Bunun üzerine onun hikmeti ve zekasından ötürü efendisi onun azad edilmesini emreder. Lokman azad olduktan sonra Mısır'dan ayrılıp Filistin'e gitmeye karar verir. Bu Hz. Davud (a.s)'ın nübüvveti zamanındadır ki; Lokman onun yanında ücretle çalışmıştır. Davud (a.s), ondaki hikmeti ve derin anlayışı farketmiş ve onu İsrailoğullarına kadı naibi olarak atamıştır. Bundan sonra da başkadı olmuştur.

HZ. LOKMAN

- Hz. Lokman'ın oğluna ettiği nasihatlerden Kuran'da bahsedilmiş ve Cenab-ı Hak şöyle buyurmuştur:
- *"Andolsun, biz Lokmân'a "Allah'a şükret" diye hikmet verdik. Kim şükrederse, ancak kendisi için şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse, bilsin ki Allah her bakımdan sınırsız zengindir, övülmeye lâyıktır."*
- *"Hani Lokmân, oğluna öğüt vererek şöyle demişti: "Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma! Çünkü ortak koşmak elbette büyük bir zulümdür."*
- *"İnsana da, anne babasına iyi davranmasını emrettik. Annesi, onu her gün biraz daha güçsüz düşerek karnında taşımıştır. Onun süttten kesilmesi de iki yıl içinde olur. (İşte onun için) insana şöyle emrettik: "Bana ve anne babana şükret. Dönüş banadır."*

HZ. LOKMAN

- *“Eğer, hakkında hiçbir bilgi sahibi olmadığın bir şeyi bana ortak koşman için seninle uğraşırlarsa, onlara itaat etme. Fakat dünyada onlarla iyi geçin. Bana yönelenlerin yoluna uy. Sonra dönüşünüz ancak banadır. Ben de size yapmakta olduğunuz şeyleri haber vereceğim.”*
- *(Lokmân, öğütlerine şöyle devam etti:) “Yavrucuğum! Şüphesiz yapılan iş bir hardal tanesi ağırlığında olsa ve bir kayanın içinde, yahut göklerde ya da yerin içinde bile olsa, Allah onu çıkarır getirir. Çünkü Allah, en gizli şeyleri bilendir, (her şeyden) hakkıyla haberdar olandır.”*
- *“Yavrucuğum! Namazı dosdoğru kıl. İyiliği emret. Kötülükten alıkoy. Başına gelen musibetlere karşı sabırlı ol. Çünkü bunlar kesin olarak emredilmiş işlerdendir.”*
- *“Hem insanlara karşı (kibirlenerek) yüzünü yan çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Çünkü Allah, kendini beğenip çokça övünen kimselerin hiçbirini sevmez.”*
- *“O hâlde yürüyüşünde mu'tedil ol; sesini de alçalt! Çünkü seslerin en çirkini, elbette eşeklerin sesidir!” (Lokman Suresi 12-19)*

“Andolsun, biz Lokmân’a “Allah’a şükret” diye hikmet verdik.”

HZ. LOKMAN

- Kişi; herşeyin Allah-u Teala'nın ilmi dairesinde hareket ettiğine, Allah'ın herşeyi gördüğüne ve bildiğine hakiki iman ederek "İhsan" seviyesine yükselir.
 - Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem "İhsan" kavramını şöyle tarif eder:
 - "İhsan, Allah'a onu görüyormuşsun gibi kulluk etmendir. Sen onu görmüyorsan da O seni mutlaka görüyor" (Müslim)
- **Kurani Mesaj:**
- Kuran ümmetinin eğitimcileri kapsamlı ve çok yönlü bir eğitim metodunu benimsemelidir.

HARUT VE MARUT

Sihir ile mucize arasındaki fark

HARUT VE MARUT

- Yahudiler; Allah'ın kitabını kabul etmeyip Hz. Süleyman (as)'ın zamanında yayılan sihir kitabına uydular. Aslında ne olursa olsun şeytanların semaya çıkması yasaklanmıştı. Çünkü şeytanlar, meleklerin sözlerini gizlice dinliyorlar ve duydukları şeyleri kahinlere haber veriyorlardı. Kahinler de duyduklarından bir kelimeye yetmiş yalan ekleyip, bunu insanlara anlatıyorlardı. İnsanlar da bunlardan gerçekleşen bir takım şeyler görüp inanıyorlardı.
- Bu durum, Süleyman (as) zamanında ortaya çıkmıştı. Bunun üzerine Yahudiler, cinlerin gaybı bildiğini iddia ettiler. Süleyman (as)'ın bu sihrin ilmini bildiğinden dolayı insanlara, cinlere, kuşlara ve rüzgara hükmedebildiğini söylediler. Allah-u Teâlâ şu buyruğuyla Süleyman (as)'ı temize çıkardı:
- ***“Oysa Süleyman (büyü yaparak) küfre girmedi. Fakat şeytanlar, insanlara sihri ve (özellikle de) Babil'deki Hârût ve Mârût adlı iki meleğe ilham edilen (sihr)i öğretmek suretiyle küfre girdiler.”*** (Bakara Suresi 102)

HARUT VE MARUT

- ▶ Allah, kendisinden bir imtihan olarak insanlara sihri öğretmeleri ve mucize ile sihir arasındaki farkı ayırt edebilmeleri için Harut ve Marut adında iki meleği yeryüzüne indirdi. Harut ve Marut bu sihri öğretecekleri kişiyi önceden uyarıyorlardı, kendilerinin Allah'tan gelen bir imtihan olduklarını ve eğer bu sihri bir başkasına öğretir ve o kişi de bu sihirle amel ederse uyardıkları kişinin kafir olacağını haber veriyorlardı. Kim onu yapmaktan sakınırsa iman üzere sabit olur. İnsanlar Allah'ın izni olmaksızın onunla kimseye zarar veremezler. Allah isterse o zararı yaratır.
- ▶ Yahudilerin çoğu sihirle uğraşmayı seçtiler. Çünkü sihrin kendileri için hayırlı olacağına inanmışlardı.
- ▶ **“Oysa Allahın izni olmadıkça onunla hiç kimseye zarar veremezlerdi. (Onlar böyle yaparak) kendilerine zarar veren, fayda getirmeyen şeyleri öğreniyorlardı. Andolsun, onu satın alanın ahirette bir nasibi olmadığını biliyorlardı. Kendilerini karşılığında sattıkları şey ne kötüdür! Keşke bilselerdi!”** (Bakara 102)
- ▶ Allah'ın izni olmadan hiçbir şey meydana gelmez. Her şey O'nun dilemesiyle ve kudretiyle gerçekleşir.

HARUT VE MARUT

Halbuki o iki melek, 'Biz ancak imtihan için gönderilmiş birer meleğiz. (Sihri cazip görüp de) sakın küfre girme.'
demedikçe kimseye (sihir) öğretmiyorlardı. (Bakara 102)

Ya sihir ile peygamberlik arasındaki farkı öğreniyorlar ve imanları sağlamlaşıyordu.

Ya da sihiri öğreniyorlar ve onunla insanların ve karı-kocanın arasını açacak sihirlere yapıyorlardı.

HZ. ÜZEYİR

Salih insanlara muhabbette haddi aşmak.

HZ. ÜZEYİR

- ▶ Hz. Üzeyir'in bir görüşe göre Allah'ın peygamberi olduğu söylenmektedir. Başka bir görüşe göre ise; İsrailoğullarından Tevrat'ı ezberlemiş olan salih bir insandır. Soyunun Lavi bin Yakub bin İshak bin İbrahim aleyhumesselam'a dayandığı rivayet edilmektedir. Kuran-ı Kerim'de Allah'ın 100 sene ölü olarak bıraktığı insan olarak bahsettiği kişinin Hz. Üzeyir olduğu söylenir. Bakara Suresinde anlatılan bu kıssada Cenab-ı Hak şöyle buyurur:
- ▶ ***“Yahut evlerinin duvarları çatıları üzerine yıkılmış, ıssız bir kasabaya uğrayan kimsenin (Hz. Üzeyir) durumu gibi. Bu kişi, ‘Allah, bütün bunları öldükten sonra nasıl diriltecek?’ dedi. Bunun üzerine Allah onu yüzyıl ölü olarak tuttu, sonra diriltti. ‘Ne kadar kaldın’ diye sordu. ‘Bir gün veya günün bir kısmı kadar kaldım’ dedi. Allah ‘Hayır, yüzyıl kaldın. Anlamak için yiyeceğine içeceğine bak, henüz değişmemiş; eşeğine bak, -seni insanlara bir işaret kılmamız için- ve kemiklere bak, onları nasıl düzeltiyor ve üzerini etle kaplıyoruz’ buyurdu. Artık o adam için durum açıkça ortaya çıkınca, ‘Biliyorum ki Allah kesinlikle her şeye kadirdir’ dedi.”*** (Bakara Suresi 259)

HZ. ÜZEYİR

- Hz. Üzeyir diriltildikten sonra, insanların yeniden inşa edip imar ettiği bu beldede dolaşıp etrafta Üzeyir'i sordu. İnsanlar ona 'Evet Üzeyir'i biliriz o ölmüştür' dediler. O da onlara 'Ben Üzeyir'im. Allah beni diriltti' dedi. Ve insanlara yok olup giden Tevrat'ı tekrar öğretmeye başladı. Hz. Üzeyir'deki ilmi görünce İsrailoğulları onu kutsallaştırdılar. Üzeyir'in (haşa) Allah'ın oğlu olduğu için, kalbinden Tevrat'ın yok edilmediğini iddia ettiler. Cenab-ı Hak Kuran-ı Kerim'de bu konudan şöyle bahseder:
- ***"Yahudiler "Üzeyir Allah'ın oğludur" dediler, Hristiyanlar da "Mesih (İsa) Allah'ın oğludur" dediler. Bunlar, daha önceki inkarcıların söylediklerine benzer biçimde ağızlarından çıkan sözlerdir. Allah onları kahretsin! (Gerçeklerden) nasıl da yüz çeviriyorlar!"*** (Tevbe Suresi 30)
- Yahudiler Hz. Üzeyir hakkında, Hristiyanlar da Hz. İsa hakkında muhabbette ileri gidip haddi aştılar. Hz. Üzeyir; Allah subhanehu ve Teala'nın insanlar için kudretine bir delil olarak 100 sene ölü halde tuttuğu salih bir adamdır.
- Kudüs'te Hz. Üzeyir'e ait olduğuna inanılan bir kabir bulunmaktadır. En doğrusunu Allah bilir.

HZ. ÜZEYİR

- Hz. Üzeyir İsrailoğullarından Tevrat'ı hıfzetmiş bir adamdı. Kuran'da bir beldeden geçerken 'Allah bu yeri öldükten sonra nasıl diriltecek?' diye soran kişinin o olduğu söylenir.
 - **"Yahudiler "Üzeyir Allah'ın oğludur" dediler, hıristiyanlar da "Mesîh (İsâ) Allah'ın oğludur" dediler."** Onlar kendilerinin Allah'ın oğulları ve O'nun sevgilileri olduğunu iddia ediyorlardı. Allah-u Teala onlara **'Ey İsrailoğulları'** şeklinde hitap ederek neseblerine açıklık getirmiştir.
- **Kurani Mesaj:**
- Kalpteki imanı sağlamlaştırmak için, Allah'ın ilim ve kudretine dair soyut delillerle beraber gözleme dair somut ikna yöntemleri de ihmal edilmemelidir.
 - Beldelerin de insanlar gibi hayatı ve ölümü vardır.
 - Allah'tan gayri herşey fanidir. Baki olan yalnızca Allah'tır.

HZ. MERYEM

İffet

HZ. MERYEM

- ▶ Ebu Musa'dan şöyle rivayet olunmuştur ki: Resullullah (s.a.v) buyurdu:
- ▶ "Erkeklerden pek çokları kemale ermiştir. Kadınlardan ise İmran'ın kızı Meryem, Firavun'un karısı Asiye, Huveylid'in kızı Hatice ve Muhammed'in kızı Fatıma'dan başka kimse kemale ermemiştir. Hz. Aişe'nin kadınlara üstünlüğü, tıradın diğer yiyeceklere üstünlüğü gibidir." (Müslim, Fezailu's-Sahabe 70)
- ▶ Hz. Meryem'in annesi Hanne kısırdı. Bir gün ağaç üzerindeki bir kuşun yavrusunu beslediğini gördü ve evlat hasretiyle Allah'a dua ederek kendisine bir çocuk vermesini diledi. Eğer duası kabul edilirse doğacak çocuğunu mabede (Beytülmakdis) adayacağını vaad etti. Yani yavrusu yalnızca Rabbi olan Allah' a ibadet ederek mabedde hizmette bulunacaktı.
- ▶ Yahudi şeriatına göre mabede sadece oğlan çocukları adanmaktaydı ancak Hanne bir kız çocuğu doğurmuştu. Hanne Cenab-ı Hakk'a Meryem'i ve soyunu, kovulmuş şeytanın şerrinden koruması için dua etti. Allah-u Teala onun bu samimi niyazını kabul buyurdu ve Hz. Meryem'i de, oğlu Hz. İsa aleyhisselam'ı da, şeytanın şerrinden muhafaza etti.

HZ. MERYEM

- ▶ Hanne adağını yerine getirmek ve mabedin hizmetine vermek üzere kızını görevli din adamlarının yanına getirdi. Onlar, Hz. Meryem'in vefat etmiş olan babası İmran'ın kıdemli ve saygı duyulan bir din adamı olması sebebiyle Meryem'in bakımını kimin üstleneceği konusunda ihtilafa düştüler ve aralarında kura çekmeye karar verdiler.
- ▶ Kur'a; üzerine Tevrat'tan bir takım şeyler yazdıkları kalemlerin suya atılması ve kimin kalemi su yüzüne çıkarsa onun kazanmış kabul edilmesi şeklinde oluyordu.
- ▶ Allah'ın emir ve iradesiyle kura Hz. Zekeriyya aleyhisselam'a çıktı. Bu konuyla ilgili Kuran-ı Kerim'de Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:
- ▶ ***"Rabbi onu güzel bir kabulle karşıladı, güzel bir bitki gibi yetiştirdi; onu Zekeriya'nın himayesine bıraktı. Zekeriya mabedde onun yanına her girişinde, yanında bir yiyecek bulurdu. "Ey Meryem! Bu sana nereden geldi?" demiş, o da: Bu, Allah'ın katındandır" cevabını vermişti. Doğrusu Allah dilediğini hesapsız rızıklandırır."*** (Al-i İmran Suresi 37)

HZ. MERYEM

- ▶ Hz. Meryem; ailesinden ayrı doğu tarafında bir yere çekilmiş, bir perde ardında insanlardan uzak bir mekanda, Rabbine kulluk ve ibadet ediyordu. Bu haldeyken, Cenab-ı Hakk Hz. Cebrail'i insan suretinde onun yanına gönderdi. Cebrail (a.s) bir adam suretinde yanına girince Hz. Meryem dehşete düştü ve:
- ▶ **“Senden Allah’a sığınırım, Eğer sende Allah korkusu varsa çekil yanımdan!”** (Meryem Suresi 18) dedi. Cebrail (a.s) kendisinin Allah tarafından gönderildiğini söyleyerek Hz. Meryem’i teskin etti. Sonra da Allah-u Teala'nın emriyle onu bir oğlan çocuğuyla müjdelemek için geldiğini söyledi. İffet abidesi Hz . Meryem hayret içinde:
- ▶ **“Benim nasıl çocuğum olabilir ki? Ne evlenip bana bir erkek eli değdi, ne de ben iffetsizlik ettim.”** (Meryem Suresi 20) dedi. Fakat Cebrail (a.s), insanlara Allah'ın kudretinin bir alameti olarak çocuğun babasız yaratılacağını müjdeledi.

HZ. MERYEM

- Hz. Meryem hamile kalınca uzakça bir yere çekildi. Doğum vakti gelince bir hurma ağacının altına sığındı. Bir yanda imanını ve Rabbine duyduğu muhabbetini, diğer yanda dini ve iffetiyle suçlanma korkusunu hissediyordu. O karışık hengamda ve doğum esnasında ölmeyi temenni etti. O sırada İsa aleyhisselam annesine seslendi ve üzerine olgunlaşmış taze hurmalar dökülmesi için hurma ağacını silkelemesini ve kavminden biriyle karşılaşacak olursa da konuşmamasını söyledi.
- Allah-u Teala şöyle buyuruyor:

“Meryem oğlu Mesih sadece peygamberdir, -ondan önce de peygamberler geçmiştir- onun annesi siddikadır (dosdoğrudur),..” (Maide Suresi 75)

- Allah-u Teala'nın katında siddiklik mertebesi, nübüvvet mertebesinin hemen akabinde gelir. Yukarıdaki ayet-i kerimenin de işaretiyle, Cenab-ı Hakk'ın bu makam ile nimetlendirip seçtiklerinden birisi de Hz. Meryem'dir.

“Ey Meryem! Rabbine ibadet et; secdeye kapan, (O'nun huzurunda) eğilenlerle beraber sen de eğil.” (Al-i İmran Suresi 43)

- Büyük bir hadise karşısında namaz kılmayı artırmak suretiyle hazırlık yapmak.

“(kendini onlardan uzak tutmak için) onlarla arasında bir perde germiştii.” (Meryem Suresi 17)

- İbadette halveti sevmek ve tercih etmek.

“Bunlar, Allah'tandır.” (Al-i İmran Suresi 37)

- Cenab-ı Hakk, ibadet ettiği mabedde Hz. Meryem'i kendi katından rızıklandırmıştır. Zekeriyya aleyhisselam buna hayret ettiğinde ise; asıl nimet sahibini bilmenin verdiği tevazu ve haşyetle Hz. Meryem: **“Bunlar, Allah'tandır.”** demiştir.
- İşte bunda; Rabbiyle arasındaki sırrı muhafaza etme noktasında böbürlenmeden ve mübalağa etmeden mümin duruşunun nasıl olması gerektiğine dair bir işaret vardır.

“Ben Rahman'a oruç adadım.” (Meryem Suresi 26)

- Zor durumlarda insanlardan uzaklaşmak ve az konuşmak.

"Doğrusu Allah dilediğini hesapsız rızıklandırır." (Al-i İmran Suresi 37)

- Bizim alışageldiğimiz sınır ve kurallar Allah'ın kanunlarıdır ve (haşa) ona sınır koyamaz. İşte Zekeriya aleyhisselam da bunu görmüş, kendisi yaşlı ve eşi de kısır olmasından dolayı dünyevi kanunlar dahilinde imkansız görünmesine rağmen ümitle Cenab-ı Hakk'a niyazda bulunmuş ve salih bir evlat ile rızıklandırılmıştır.

"Ey Meryem! Allah, seni seçti, arındırdı ve seni bütün dünya kadınlarına tercih etti." (Al-i İmran 42)

- Hz. Meryem; ibadet, takva, iffet ve tevekkülle Allah'a yönelen tüm kadınlar için bir rol modeldir.
- **Kurani Mesaj:** Sebeplere başvurma ile tevekkül arasında çelişki yoktur.
- Allah-u Teala, erkek olsun kadın olsun insanlar arasından birini seçtiğinde, o kişinin kalbinin kabiliyeti ve paklığına göre tercihte bulunur.

ZEYD B. HARİSE (R.A)

Allah'ın nimetlendirdiđi sahabi

ZEYD B. HARİSE (R.A)

- Ebu Üsâme Zeyd b. Hârise b. Şerâhîl (Şûrahbîl) el-Kelbî (ö. 8/629)
- Zeyd bin Harise bin Şerahil, Beni Kelb kabilesine mensuptu. Annesi ise Su'da binti Sa'lebe isminde bir kadındı. Hz. Zeyd bin Harise, Resulullah (sav)'in dostuydu ve Resulullah (sav) tarafından çok sevildiği için "hibbü Resûlillâh" yani "**Resulullah'ın sevgilisi**" lakabıyla tanınırdı.
- Zeyd bin Harise, Cahiliye döneminde henüz çocukken annesi Su'dâ ile birlikte Benî Ma'n'daki akrabalarını ziyarete giderken Benî Kayn mensupları tarafından kaçırıldı ve Ukaz panayırında köle olarak Hz. Hatice'nin yeğeni Hakîm b. Hizâm'a satıldı. Hakîm onu Mekke'ye götürdü ve halası Hatice'ye, Hz. Hatice de Resulullah'a (s.a.v) hediye etti. Zeyd'in kabilesinden hac için Mekke'ye gelenler kendisini görüp tanıdılar ve dönüşte durumu ailesine bildirdiler. Babası Hârise ile amcası Kâ'b, yanlarına Zeyd'in fidyesini de alarak Mekke'ye geldiler, Resul-u Ekrem'den (s.a.v) onu geri istediler.

- Resulullah (s.a.v), Zeyd'i ailesiyle görüştürdü. Dilerse hiçbir maddi karşılık vermeden ailesiyle gidebileceğini, dilerse de kendi yanında kalabileceğini söyledi. Fakat Zeyd, Resulullah'ın yanında kalmayı tercih etti. Bu olaydan sonra Resul-u Ekrem (s.a.v), Zeyd'i Kâbe'nin bitişiğindeki Hicr mevkiine götürüp, “Şahit olun, Zeyd benim oğlumdur, o benim mirasçım, ben de onun mirasçısıyım!” dedi ve ardından onu azat etti. Bu olaydan sonra, Hz. Peygamber'den sadece on yaş küçük olduğu halde evlâtlığı olmasından dolayı insanlar tarafından Zeyd b. Muhammed diye çağrıldı. Ancak evlatlıkların öz babalarının adıyla anılmasını emreden : “**Onları babalarına nispet ederek çağırın.**” (Ahzab Suresi 37) ayeti indikten sonra babası Harise'nin adıyla yani Zeyd bin Harise diye anılmaya başlandı.
- Hz. Peygamber'den (s.a.v) hiç ayrılmayan Hz. Zeyd, Ali bin Ebi Talip ve Hatice binti Hüveylid'den (radiyallahu anhum) sonra O'nun risaletini ilk tasdik edendir.
- Resul-u Ekrem'in (s.a.v) Taif yolculuğunda Hz. Zeyd de beraberdi. Taifliler, Resul-u Ekrem'i dinlemeyip şehirden çıkardıkları sırada üzerlerine atılan taşların Peygamber (sav)'e isabet etmemesi için Hz. Zeyd kendi vücudunu ona siper etti ve yaralandı.

- Zeyd b. Harise Bedir, Uhud, Hendek gazvelerine, Hudeybiye seferine ve Hayber'in fethine katıldı. Hendek Gazvesi'nde muhacirlerin sancaktarı idi. Karede Seriyyesi, Süleym kabilesi üzerine düzenlenen Cemûm, ayrıca Îs, Taref, Hismâ (Benî Cüzâm), Ümmü Kırfe (Benî Fezâre), birinci Vâdilkurâ, Medyen ve ikinci Vâdilkurâ seriyeleri onun kumandanlığında yapıldı.
- Kur'an-ı Kerîm'de adı geçen tek sahibi olan Zeyd bin Harise'dir. Bedir Gazvesi'nden sonra Resul-u Ekrem'in halası Ümeyme'nin kızı Zeyneb bint Cahş ile evlendi. Ancak bu evlilik geçimsizlik yüzünden sürdürülemedi. Evlenmelerine bizzat aracı olan Hz. Peygamber onların ayrılmasını arzu etmese de Hz. Zeyneb'in sırf Peygamber'in tavsiyesiyle yaptığı bu evlilik boşanma ile sonuçlandı.
- Resul-u Ekrem bu duruma üzüldü. Daha sonra konuyla ilgili Ahzab Suresi 37. ayetin inmesiyle Cahiliye döneminden kalma, evlâtlıkların boşanmış eşleriyle evlenme yasağı âdeti kaldırıldı ve Resul-u Ekrem, Zeyd'in boşadığı Hz. Zeyneb ile evlendi.
- Resulullah'ın Hz. Zeyneb'le evlenmesinin asıl sebebi sözü geçen katı Arap adetinin bizzat onun uygulamasıyla ortadan kaldırılmasıdır.

ZEYD B. HARİSE (R.A)

- Resul-i Ekrem, Mûte Savaşı için orduyu yola çıkarırken sancağı Hz. Zeyd'e vererek, "Eğer Zeyd şehid olursa sancağı Ca'fer (b. Ebû Tâlib) alsın, o da şehid düşerse Abdullah b. Revâha alsın." demişti. Üç sahâbî de bu sıraya göre şehid oldu. Resul-u Ekrem şehadet haberini Medine'de ashabına göz yaşları içinde bildirdi ve şöyle dua etti: "Allahım, Zeyd'e mağfiret et! Allahım, Zeyd'e mağfiret et! Allahım, Zeyd'e mağfiret et! Allahım, Ca'fer'e mağfiret et! Allahım, Abdullah'a mağfiret et!" Hz. Sa'd b. Ubâde, ölülerin arkasından ağlamayı yasaklayan Resul-u Ekrem'in Hz. Zeyd için göz yaşı dökmesini garipseince Resul-u Ekrem şunları söyledi: "Bu, sevgilinin sevgilisine olan özlemidir." Hz. Zeyd'in elli beş yaşında şehid düştüğü kaydedilir.
- Hz. Zeyd'in oğlu Hz. Üsâme radiyallahuanhuma da Hz. Peygamber'e (s.a.v) yakınlığıyla bilinen, onun güvenine ve iltifatına mazhar olan sahabilerdendi.
- Allah hepsinden razı olsun. (Kaynak: TDV Ansiklopedisi)

ZEYD B. HARİSE (R.A)

ZEYD B. HARİSE (R.A)

- ▶ *“Allah'ın nimet verdiği ve senin de nimetlendirdiğin kimseye: "Eşini bırakma, Allah'tan sakın" diyor, Allah'ın açığa vuracağı şeyi içinde saklıyordun. İnsanlardan çekiniyordun; oysa Allah'tan çekinmen daha uygundu. Sonunda Zeyd eşiyle ilgisini kestiğinde onu seninle evlendirdik, ki evlatlıkları eşleriyle ilgilerini kestiklerinde onlarla evlenmek konusunda müminlere bir sorumluluk olmadığı bilinsin. Allah'ın buyruğu yerine gelecektir.”*
(Ahzab Suresi 37)
- Zeyd bin Harise, Resulullah'a hep itaat etti.
- İslam'da evlat edinme yoktur.
- Bu durum mü'minlerin, evlatlıklarının boşanmış eşleriyle evlenmeleri konusunda bir günah olmadığına açıklama ve vurgudur.
- ▶ **Kurani mesaj:** Allah'ın şeriatında bir hüküm verildiğinde kimseye imtiyaz tanıma yoktur. Herkes, Allah'ın emirlerine itaat edip uymakla yükümlüdür.